ជីវប្រវត្តិសង្ខេប នៃទស្សនវិទូ ក្រិកដ៏ល្បីល្បាញជាងគេ ក្នុងបុរាណកាល

ដោយ FÉNELON

ប្រែសំរួលដោយ

សុទ្ធ~ប៉ូលិន

ការផ្សាយរបស់សារពត៌មាន «អង្គរបូរី»

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង

គ.ស. ២០០៤ ★ ព.ស. ២៥៤៨

អាចារ្យអ្នកផ្សាយ

ក្រោយសម័យអន្ធការបស់ខ្មែរក្រហម សៀវភៅនិងឯកសារជាច្រើនបានត្រូវបាត់បង់ ឬបានត្រូវគេបំផ្លាញចោល ដែលបណ្ដាលឲ្យមានការលំបាកលំបិនយ៉ាងខ្លាំងក្លាដល់ការសិក្សារៀនសូត្រ នៃសិក្ខាកាមជនខ្មែរជំនាន់ក្រោយ ។

ដើម្បីជាវិភាគទាន ដល់ចំណេះដឹងក្នុងផ្នែកសិក្សា «ទស្សនវិជ្ជា» សារពត៌មានអង្គរបូរីមានសេចក្ដីរីករាយលើកយកសៀវភៅដ៏មានចំណាស់មួយ ចងក្រងឡើងដោយលោក FÉNELON អ្នកនិពន្ធជាតិបារាំងដ៏ល្បីល្បាញម្នាក់ នៅក្នុងសតវត្សទី ១៨ មកចុះផ្សាយជូនប្រិយមិត្តអ្នកអានជាលំដាប់លំដោយ ។

លោក FÉNELON

លោកសុទ្ធ-ប៉ូលិន បានចំណាញពេលវេលាមានតម្លៃរបស់លោក ធ្វើការបកប្រែសៀវភៅដ៏កម្ររកបានមួយនេះ ដើម្បីទុកជាឯកសារសំរាប់ប្រចាំបណ្ណា-ល័យរបស់លោកអ្នក និងដើម្បីទុកធ្វើការស្រាវជ្រាវ សំរាប់យល់ដឹងអំពីជីវិតនៃទស្សនវិទូក្រិកទាំងអស់នោះ ព្រមទាំងការឈ្វេងយល់របស់ពួកគេ ដែលបានធ្វើឲ្យសង្គមមនុស្សយើងនេះត្រូវប្រែប្រួល បត់បែន ឬរត់បុកទង្គិចទៅតាមនោះ ។

តាងនាមលោកសុទ្ធ-ប៉ូលិន ខ្ញុំបាទសូមលើកវណ្ណកម្មនេះ ជូនដល់អ្នកស្នេហាអក្សរសិល្ប៍ទាំងអស់ ជាពិសេសអ្នកស្រឡាញ់ចូលចិត្តខាងផ្នែកទស្សនវិជ្ជា នូវភាតរភាពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅជាទីបំផុត ។

លី-ឡៀប
ចាងហ្វាងការផ្សាយនៃសារពត៌មាន«អង្គរបូរី»
ថ្ងៃទី១ សីហា ២០០៨

ជីវិតរបស់អាណាការស៊ី
ANARCHARSIS

គាត់បានចូលមករស់នៅក្រុងអាតែ្ហន នៅក្នុងសម័យអូឡាំព្យាដទី៤៧, ហើយត្រូវបានគេសម្លាប់នៅពេលបន្តិចក្រោយមក បន្ទាប់ពីគាត់បានវិលត្រឡប់ទៅស្រុករបស់គាត់វិញ ៖ ត្រង់នេះហើយដែលគេអាចសន្និដ្ឋានបានថា គាត់បានកើតមកក្នុងសម័យទស្សនវិទូផ្សេងៗ ដែលបានរៀបរាប់រួចមកហើយ ។

*   *

*

អាណាការស៊ី, ជនជាតិស៊ីត (Scythe) មានគោរម្យងារដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងចំណោមអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ។ គាត់ត្រូវជាប្អូនរបស់អាណាគ្វីដា, រាជានៅប្រទេសស៊ីធី ហើយត្រូវជាកូនរបស់ង្ហូរស់ ហើយនិងស្រីជាតិក្រិកម្នាក់ ៖ គឺហេតុដូច្នេះហើយ ទើបគាត់មានមធ្យោបាយអាចរៀនចេះភាសាដល់ពីរ។ គាត់មានបញ្ញាស្មារតីវាងវៃហើយមានសំនួនហោវាវប្លែកគេថែមទៀតផង ។ គាត់មានសេចក្ដីក្លាហានមោះមុត ប្រកបដោយកិរិយានឹងនរនៅគ្រប់រឿងអ្វីៗទាំងអស់ដែលគាត់សំរេចធ្វើ ។ នៅគ្រប់ពេលទាំងអស់ គាត់ស្លៀកពាក់ដោយរុំខ្លួននឹងសំពត់ពីរជាន់ ហើយរស់នៅដោយសារតែផឹកទឹកដោះគោ និងបរិភោគប្រហ្មុម៉ាស់តែប៉ុណ្ណោះ ។ សុន្ទរកថារបស់គាត់តែងប្រព្រឹត្តទៅតាមបែបផែនជាឃ្លោងឃ្លាខ្លីៗ ប្រជ្រៀតចូលគ្នា ហើយមានលក្ខណៈប្រញាប់ប្រញាល់ផង ។ ហើយដោយបុរសម្នាក់នេះ គ្មានការរាថយក្នុងរឿងអ្វីៗទាំងអស់ គាត់តែងតែបានសំរេចគោលដៅ ក្នុងកិច្ចការដែលគាត់បានជ្រៀតជ្រែកចូលធ្វើជានិច្ច ។ របៀបបែបបទដែលគាត់និយាយស្ដី ពោរពេញដោយសេចក្ដីមានៈ និងប្រកបដោយអត្ថន័យផងដែរ បានក្លាយទៅជាចង្កោមសុភាសិតរួចទៅហើយ ។ កាលណាមានជនណាម្នាក់ខំយកតម្រាប់តាមគាត់ នោះត្រូវគេចាត់ទុកថា « ខំថ្លែងសុន្ទរកថាតាមនាយស៊ីត » ។

អាណាការស៊ីបានចាកចេញពីប្រទេសស៊ីធី ដើម្បីមករស់នៅក្រុងអាតែ្ហន ។ នៅពេលមកដល់ភ្លាមកាលណា គាត់បានទៅគោះទ្វាររបស់សូឡុង, ហើយក៏បានប្រាប់អ្នកដែលរត់មកបើកទ្វារឲ្យគាត់ថា គាត់មកទីនោះដោយចេតនា ពីព្រោះគាត់មា

នប៉ងប្រាថ្នាចង់ជួបសូឡុង និងរស់សំណាក់នៅផ្ទះគាត់អស់មួយរយៈពេល ។

សូឡុងក៏បានតបឆ្លើយដោយសំដីដូច្នេះថា គេមានសិទ្ធិដើរតួជាភ្ញៀវ តែនៅក្នុងប្រទេសផ្ទាល់របស់ខ្លួនឯង, ហើយនៅត្រង់កន្លែងណាដែលខ្លួនមានទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដទៃតែប៉ុណ្ណោះ ។ ពេលនោះ អាណាការស៊ីក៏ដើរចូលទៅ ៖ « យីអើ ! គាត់ពោលទៅកាន់សូឡុង, បើឯងកំពុងនៅក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនស្រាប់, ហើយនៅក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួនទៀតផង... គឺឯងនេះហើយដែលត្រូវជ្រើសរើសភ្ញៀវរបស់ខ្លួនឯង... ដូច្នេះចូរឯងចាប់ផ្តើមចងមិត្តភាពរវាងយើងទាំងពីរនាក់ទៅប្រសើរជាង ។ សូឡុងមានការភ័ន្តភាំងនឹងការឆ្លើយតបដ៏រហ័សរហួនបែបនេះ ក៏បានសុខចិត្តទទួលអាណាការស៊ីជាភ្ញៀវ ហើយក៏បានកសាងមិត្តភាពជាមួយគាត់នេះយ៉ាងជិតស្និទ្ធមែនទែន ដែលមានដំណើររហូតពេញមួយជីវិតរបស់អ្នកទាំងពីរតែម្តង ។

អាណាការស៊ីមានចំណូលចិត្តផ្នែកខាងកំណាព្យកាព្យឃ្លោងពេកណាស់ ។ គាត់បានសរសេរអំពីច្បាប់ក្បួនជាកំណាព្យជាភាសាស៊ីត ជាមួយក្បួនធ្វើសឹកសង្គ្រាមផង ។ គាត់បានពោលថា ផ្លែទំពាំងបាយជូរតែងតែផ្តល់នូវផលផ្លែបីយ៉ាង ៖ សេចក្តីត្រេកសប្បាយ, ភាពស្រវឹងអួរទីងួរ ហើយនិងសេចក្តីសោកស្តាយជាក្រោយ ។

គាត់មានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ពេកណាស់ ដែលថានៅគ្រប់ទីកន្លែងសភាសាធារណៈ ដែលគេរៀបចំធ្វើឡើងនៅទីក្រុងអាតែ្តន គឺច្រើនតែពួកអ្នកប្រាជ្ញដែលមានភារៈបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅធ្វើការបកស្រាយ ហើយច្រើនតែពួកមនុស្សឆ្កួត ដែលជាអ្នកមានភារៈខាងសំរេច ។ ម៉្យាងវិញទៀត គាត់មិនបានយល់ផងសោះថា ហេតុអ្វីបានជាអ្នកផងនាំគ្នាដាក់ទោសពិន័យចំពោះមនុស្សដែលជេរប្រមាថគ្នា ហើយបែរជាផ្តល់រង្វាន់ដល់ពួកកីឡាករនិងពួកអ្នកលេង ដែលឡើងវាយប្រតប់គ្នា រហូតដល់កើតរបួសធ្ងន់ធ្ងរទាំងសង្ខាងទៅវិញ ។

គាត់រឹតតែឆ្ងល់ទៅទៀត ដែលពួកជនជាតិក្រិក នៅពេលណាដែលចាប់ផ្តើមបរិភោគអាហារ តែងតែក្រេបស្រាក្នុងកែវតូចៗ, ក៏ប៉ុន្តែគេតែងលើកអកឥតប្រណីក្នុងកែវធំៗ នៅពេលណាដែលគេចាប់ផ្តើមមានលក្ខណៈស្រវឹង ។ គាត់មិនដែលអាចទ្រាំទ្របាននឹងសេរីភាពនៃពួកជនជាតិក្រិក ដែលនាំគ្នាស៊ីផឹកឥតត្រាប្រណីនៅក្នុងឱកាសជប់លៀងម្តងៗ ។

ថ្ងៃមួយ គេបានសួរគាត់ថា តើមានមធ្យោបាយអ្វីទៅដើម្បីកែប្រែចិត្តមនុស្សម្នាក់ឲ្យបោះបង់ស្រាចោលមួយជីវិត ។ គ្មានវិធីអ្វីប្រសើរជាង, គាត់ពោលតប, ការទៅយកមនុស្សប្រមឹកម្នាក់ យកមកដាក់នៅពីមុខគេនោះទេ, ដូច្នេះទៅ សាមីខ្លួនមានឱកាសពិចារណារឿងស្រវឹងបានមួយសប្បាយ ។

មានម្តងគេសួរគាត់ថា តើមានគ្រឿងភ្លេងអ្វីខ្លះទៅនៅស្រុកស៊ីធី ។ គាត់បានឆ្លើ

យតបវិញថា នៅទីនោះវាគ្មានទាំងដើមទំពាំងបាយជូរផង ។

គាត់បានអះអាងបញ្ជាក់ថា ប្រេងដែលពួកកីឡាករយកទៅលាបខ្លួនមុនពេលប្រយុទ្ធ គឺជាការរៀបចំជំរុញមនុស្សឲ្យមានលក្ខណៈជាឆ្កែឆ្កួត ។

ថ្ងៃមួយ បន្ទាប់ពីបានគិតពិចារណា អំពីកំរាស់ក្តារក្រាលនៃនាវាមួយ គាត់ក៏បានឧទានឡើងខ្លាំងៗ ៖ «អនិច្ចា ! អ្នកធ្វើដំណើរតាមសមុទ្រ ឋិតនៅចម្ងាយតែ៤ ម្រាមប៉ុណ្ណោះពីសេចក្តីស្លាប់ » ។

គេបានសួរគាត់ថា តើនាវាអ្វីទៅដែលមានការច្បាស់លាស់ជាងគេ ៖ – គឺ, គាត់ឆ្លើយតប, នាវាដែលបានចូលដល់ក្នុងផែរួចស្រេចហើយ ។

គាត់បានពោលជាញឹកញាប់ថា មនុស្សយើងម្នាក់ៗត្រូវចេះធ្វើជាម្ចាស់ការ នៃអណ្តាតនិងក្រពះរបស់ខ្លួនឯង ។

គាត់មានទម្លាប់ នៅពេលចូលនិទ្រា ដាក់ដៃមួយពីលើមាត់របស់ខ្លួនឯង ដើម្បីបង្ហាញឲ្យឃើញថា គាត់គ្មានរឿងអ្វីដែលគួរប្រយ័ត្នប្រយែងឲ្យលើសពីរឿងអណ្តាតរបស់គាត់នោះឡើយ ។

អ្នកស្រុកអាតែ្តនម្នាក់បានស្តីបន្ទោសឲ្យគាត់នៅវេលាថ្ងៃមួយថា គាត់ជាជនជាតិស៊ីត ៖ –ប្រទេសរបស់អញបណ្តាលឲ្យខ្លួនអញខូចកិត្តិយសក៏ពិតមែន, គាត់ឆ្លើយតប, ប៉ុន្តែឯងនេះវិញ ឯងកំពុងបន្ថោកបន្ទាបប្រទេសរបស់ខ្លួនឯងហើយ ។

គេបានសួរគាត់ថា តើមនុស្សយើងម្នាក់ៗ មានអ្វីដ៏ល្អប្រសើរជាងគេទាំងអស់នៅក្នុងខ្លួន ហើយតើមានអ្វីដែលអាក្រក់កំណាចជាងគេទាំងអស់ផងដែរ ។ គឺអណ្តាត, គាត់ពោលតប ។

–ការមានមិត្តភក្តិតែម្នាក់គត់, គាត់ពោល, ឲ្យតែជាមិត្តភក្តិពិតប្រាកដ ជាការប្រសើរឆ្ងាយជាជាងមានមិត្តភឿនមួយចំភ្លូស ដែលចាំតែបត់ក្បាលដើរចេញនៅពេលដែលរាសីអ្នកធ្លាក់ចុះ ។

នៅពេលដែលគេសួរគាត់ថា តើមានមនុស្សរស់ច្រើនជាងមនុស្សស្លាប់ឬទេ ? – ពួកអ្នកដែលនៅតាមសមុទ្រ, គាត់ឆ្លើយតប, តើគួរចាត់ទុកជាជំពូកមនុស្សយ៉ាងណាដែរ ? ។

គាត់បាននិយាយថា ទីផ្សារជាកន្លែងដែលមនុស្សបានបង្កើតឡើងសំរាប់បោកបញ្ឆោតគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ថ្ងៃមួយនៅពេលដែលគាត់ដើរតាមផ្លូវ មានយុវជនភ្លីភ្លើម្នាក់ បានបញ្ចេញអាកប្បកិរិយាប្រមាថចំពោះរូបគាត់ ។ អាណាការស៊ីសម្លឹងមើលមុខក្មេងនោះចំ ហើយពោលរបៀបព្រងើយថា ៖

– ណែអ្នកអន្ទិត បើឯងមិនអាចទទួលទានស្រាតាំងពីក្មេងទៅហើយ ឯងនឹង

មានឱកាសផឹកស្រាគ្រប់ពេលវេលា នៅពេលឯងក្លាយទៅជាមនុស្សចាស់ជរា ។

គាត់បានប្រៀបធៀបយ៉ាងធម្មតាជាទីបំផុតថា ច្បាប់ក្រមមានលក្ខណៈដូចតែសំបុកពីងពាងដូច្នោះ, ម្ល៉ោះហើយគាត់ក៏បានសើចចំអកឲ្យស្ងួឡុង ដែលខំប្រឹងស្ប៉ុងតុបតែងសេចក្ដី៨-១០ឃ្លា ដើម្បីឃាត់ឃាំងរាំងរាតណ្ហារបស់មនុស្សទាំងឡាយ ។

គឺគាត់នេះហើយដែលបានរកឃើញវិធីធ្វើឆ្នាំងដី ដោយសារការប្រើកង់រទេះមួយ ។

ថ្ងៃមួយ អាណាការស៊ីបានទៅស្ដើរសួរព្រឹទ្ធាចារ្យម្នាក់នៅវិហារអាប៉ូឡុង ដើម្បីគ្រាន់តែចង់ដឹងថា តើមាននរណាដែលមានបញ្ញាជាងរូបគាត់ឬទេ ៖ « ប្រាកដហើយ, នេះជាចម្លើយរបស់ហោរា, គឺជាមនុស្សម្នាក់ឈ្មោះ មីសុងដឺស្ហែន ។ អាណាការស៊ីក៏មានការភ្ញាក់ស្រឡាំងកាំង ពីព្រោះមិនដែលឮឈ្មោះអំពីមនុស្សម្នាក់នេះសោះ ។ គាត់ក៏បានស្វែងស្វែងតាមទៅរកជនចម្លែក រហូតដល់ក្នុងភូមិមួយដែលបុរសនេះបានលាក់ខ្លួន ។ គាត់ក៏បានដើរទៅរកឃើញជនឯកោអនាថា ដែលកំពុងតែប៉ះពារនង្គ័លរបស់ខ្លួន ។

– ឱមីសុង ! គាត់ឧទានឡើង, ពេលនេះពុំមែនជាពេលដែលត្រូវភ្ជួរដីនោះទេ !

– ផ្ទុយទៅវិញ, មីសុងឆ្លើយ, គឺពេលនេះហើយ ដែលគេត្រូវជួសជុលនង្គ័លរបស់ខ្លួន... ដោយហេតុថា វាមានកន្លែងមួយបាក់បែកត្រូវដោះស្រាយ ។

ជនដែលឈ្មោះមីសុងនេះ បានត្រូវបព្ចុតុងរាប់ចូលក្នុងចំណោមអ្នកប្រាជ្ញ ។ គាត់បានដកខ្លួនថយមករស់នៅតែម្នាក់ឯងត្រមង់ត្រមោច នៅទីកន្លែងមួយដែលគាត់គ្មានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងជនណាទាំងអស់... គឺដោយហេតុថា មកពីគាត់ស្អប់មនុស្សគ្រប់រូប គ្មានសល់នរណាម្នាក់ទេ ។ គេបានឃើញគាត់ក្នុងសម័យថ្ងៃមួយ នៅកន្លែងគៀនកោះដាច់ស្រយាល ដែលកំពុងតែសើចម្នាក់ឯងយ៉ាងពេញទំហឹង ។ មនុស្សម្នាក់បានចូលទៅក្បែរគាត់ហើយសួរគាត់ថា ម្ដេចបានជាគាត់សើចខ្លាំងម្ល៉េះ, បើគ្មាននរណាម្នាក់នៅជាមួយគាត់ផង ។ បុរសនោះឆ្លើយថា ព្រោះតែរឿងហ្នឹងហើយបានជាធ្វើឲ្យគាត់របូតសំណើចទប់មិនបាន ។

❏ ❏

❏